

NORGES PELSDYRSLAG

NORWEGIAN FUR BREEDERS' ASSOCIATION

Landbruksdepartementet
Avdeling for matpolitikk
Postboks 8007 Dep
0030 OSLO

2003	2197	84
BOD		60

Oslo, 22. desember 2003

Høringssvar: Finansiering av Matforvaltningen

Norges Pelsdyrslag ga i brev datert 21. august (svar på forrige høringssvar) ingen prinsipielle merknader til organiseringen av Mattilsynet eller tilsynets oppgaver. Samtidig trakk vi i dette høringssvaret fram kommentarer til finansieringen av ordningen. Vi var spesielt opptatt av at pelsdymæringas helt spesielle konkurransesituasjon ikke måtte pålegges urimelige høye avgifter i forbindelse med finansieringen av Matforvaltningen. Våre synspunkter/behov er det slik vi ser det, ikke tatt hensyn til. I dette høringssvaret vil vi derfor trekke fram momenter som tilsier at avgiften må reduseres for å ikke forrykke næringas konkurransesituasjon mot utlandet. For å være konstruktiv i dette høringssvaret har vi derfor ut fra vårt erfaringsgrunnlag prøvd å konkretisere utgiftsnivået vi har i dag på tilsyn, kontroll og veterinær vaktordning, samt foreslått oppfølging av forprodusentene og forhold til gebyrfastssettelse.

Pelsdymæringas eget arbeid

Vi ønsker innledningsvis å synliggjøre det arbeidet som næringa selv utfører av tilsyn og kontroll av fôr, avl, helse og dyreværn. Dette er arbeid som det ikke blir tatt hensyn til i den modellen som Landbruksdepartementet har lagt opp til gjennom de nye forskriftene. Hvordan vi sammen skal sørge for at det blir best mulig utnyttelse av de midlene som Mattilsynet og pelsdymæringa bruker, er en utfordring vi sammen må løse.

NPAs aktivitet	Utført arbeid	Budsjett for 2004
Fôrlaboratoriet	Analyser av råvarer og ferdigfôr. Oppfølging og kontroll av landets fôrkjøkken. Veiledning	1 604 000 kr
Sykdomslaboratoriet	Analyserte ca 120 000 blodprøver i 2003 for virussykdommene Placmacytose og Minkvirusenteritt.	280 000 kr
Veterinærtjeneste	Veiledning og oppfølging av distriktsveterinærer. Konsultasjoner hos produsenter. Utdanning og oppfølging av inseminører. Prosjektrelatert arbeid	924 000 kr
Avlstjeneste	Oppfølging av avlsprogram. Kurs og veiledning mot produsenter innen avl	700 000 kr
Kvalitetssikring	Inspeksjoner av alle landets 720 pelsdyrgårder innen helse, avl og dyrevelferd. Kurs og veiledning av gruppene inkl. veterinær.	1 032 000 kr
Sum	Dyrevelferdsarbeid	4 540 000 kr

Konkurransesvridning i pelsdymæringa

I norsk landbruk er pelsdyrhold en unik produksjon. Vi er den eneste landbruksnæringa som eksporterer hele produksjonen til utlandet. Pelsdymæringa er ingen skjermet næring der bondens inntekt i stor grad er styrt av overføringer over jordbruksavtalen. Til tross for at produksjonen foregår i et høykostland og at vi har en valutasituasjon som ikke begunstiger eksportnæringene, klarer vi fortsatt å opprettholde produksjonen mange steder. Det skal allikevel ikke stikkes under en stol at næringa sliter og at antallet produsenter er sunket med 300 de siste årene. Reduksjonen i antall produsenter og utviklingen mot større enheter skjer i pelsdymæringa, slik en ser i annet husdyrhold. Pelsdymæringa består av produsenter som hvert eneste år er avhengig av hva verdensmarkedet vil betale for produktene. Pelsskinn selges på internasjonale auksjoner og når de frie markedskreftene styrer vil dette gi svært varierende inntektsgrunnlag. Det er slett ikke alle år produsentene får dekket sine kostnader. En økning av utgiftene til de norske produsentene vil slå skjeivt ut i forhold til våre konkurrenter, noe som på sikt vil gi fatale konsekvenser for den norske produksjonen. Med andre ord vil den foreslåtte avgifta resultere i økte produksjonskostnader av pelsskinn i Norge i årene framover. Vi vil få høyere føringsutgifter enn våre viktigste konkurrenter, Finland, Sverige og Danmark.

Fiskeri og oppdrettsnæringene er de norske næringene som pelsdymæringa naturlig kan sammenlignes med. Disse næringene opererer tilsvarende pelsdymæringa i hovedsak på det internasjonale markedet. Nivået i avgiftsbelastning for disse næringene ligger i størrelsesorden 15 til 16 kroner per tonn fersk vare. Verdien av varene varierer fra 10 til 25 kroner per kg. Tilsvarende avgift for pelsdyrfôr er 47 kroner per tonn. Verdien av varene er her 1,50 kroner til 1,80 kroner per kg. I tillegg vurderer vi kontrollbehovene å være vesentlig høyere for fiskeri- og fiskeoppdrettsnæringene enn for pelsdymæringa. Vi innser at det kan være vanskelig å sammenligne ulike parametere i disse produksjonene. Resultatet vil likevel innebære en vesentlig høyere avgiftsbelastning for pelsdymæringa sammenlignet med de andre eksportnæringene.

Avgiften innkreves to ganger

I § 4 heter det i annen avsnitt. *"Det skal betales matproduksjonsavgift på norskproduserte råvarer som skal nyttes til næringsmidler. Matproduksjonsavgiften skal likevel kreves inn bare en gang per råvare"*. I fôr til pelsdyr benyttes i svært stor utstrekning avskjær fra fisk og biprodukter fra kjøttindustrien. Når pelsdymæringa blir pålagt en avgift for disse råvarene bryter det etter vår oppfatning med høringsdokumentet. Dette er allerede produkter som er pålagt en avgift gjennom §5 og §6 i denne forskriften. Her blir både slakt, norskproduserte animalia og fisk avgiftsbelagt, og da virker det urimelig å pålegge avgift på deler (avskjær og biprodukter) av de samme produktene en gang til. Når eksempelvis fiskeslaktet er godkjent og en avgift er påløpt er det etter vår mening urimelig å pålegge avgift på hode, hale og beingrinder kun fordi en ny mottaker benytter deler av et allerede godkjent fiskeslakt. Særlig virker dette urimelig da pelsdymæringa tar inn et avfallsprodukt i fôret, et avfallsprodukt som ellers ville blitt en miljøbelastning.

Høy avgift på marginalt tilsyn og kontroll

I høringsnotatet; Forskrift om avgift på før til dyr som ikke inngår i matproduksjon, heter det i §1. *Formålet med denne forskriften er å fastsette avgift for å finansiere kostnader med tilsyn og kontroll med dyrevern og avl hos dyr som ikke brukes til produksjon av næringsmidler, samt veterinær vaktordning for disse dyrene.* Som husdymæring er pelsdymæringa i en svært gunstig helsemessig posisjon. Pelsdyr er Norges friskeste husdyr, noe Statens dyrehelsetilsyns egne registreringer viser. Helt fram til slutten på 90-tallet sendte alle landets distriktsveterinærer inn kvartalsvis RAP rapport med oversikt over konsultasjoner av B og C sjukdommer. Statistikk fra disse registreringene viser marginale konsultasjoner innen pelsdymæringa, dette i sterk kontrast til både kjøledyr og tradisjonelle husdyr. At pelsdymæringa som kun unntaksvis benytter den veterinære vaktordningen skal ha en vesentlig avgift knyttet til den samme tjenesten må anses som urimelig. Fra årsskiftet vil det være 720 pelsdyrgårder i Norge. Landets dyrevernemnder med veterinær foretar jevnlig tilfeldige kontroller av alle landets husdyrprodusenter. Normalt trekkes 4-8 prosent ut til kontroll, også pelsdyrprodusenter. Dette tilsier at om lag 25 til 50 pelsdyrgårder skal kontrolleres årlig. Det høye avgiftsnivået som er skissert i høringsnotatet kan ikke forsvares ut fra den kontroll og tilsynsfrekvensen som gjennomføres og som det legges opp til i framtiden.

I tillegg har næringa siden 1997 hatt et eget kvalitetssikringsprogram innen dyrevelferd og avl. Siden den gang er det foretatt over 2000 inspeksjoner av landets pelsdyrgårder gjennom kvalitetsikringsgruppene. Disse gruppene har knyttet til seg veterinær som pelsdymæringa selv har betalt. Kopi av inspeksjonen blir alltid sendt til dyrevernemnda i det distriktet pelsdyrgården ligger. Svært mange distriktsveterinærer har uttalt at dette har avlastet det offentlige tilsynet da næringa selv har gjort en meget grundig jobb og samtidig gitt både distriktsveterinær og dyrevernemnd fullt innsyn i arbeidet som er utført. Utgifter ved konsultasjoner antar en i framtiden vil bli tillagt privatpraktiserende veterinærer, noe som også gjøres i dag. I tillegg har en meldepliktige sykdommer som det offentlige vil følge opp slik som gjøres i dag. For pelsdymæringa har det den siste 8 års perioden vært mellom 2 og 7 slike tilfeller hvert år.

Vurdering av avgift

Forutsetninger: Vi har i dag 720 pelsdyrgårder. I de siste årene har om lag 4 til 6 % av pelsdyrgårdene hatt inspeksjon av dyrevernemnda. En inspeksjon som tar mellom 1 og 3 timer + rapportskrivning. Vi anslår at 7% av pelsdyrgårdene blir besøkt i framtiden og antar at inspeksjonen koster 4000 kr pr inspeksjon. Gjennom de erfaringene en har i RAP rapportene til Statens dyrehelsetilsyn viser det at vi har om lag 300 konsultasjoner årlig. Denne veterinærmessige aktiviteten sier noe om næringas behov for en veterinær vaktordning, samt kostnadsfordeling for den samme ordningen. En får da følgende vurdering kostnadene.

Tabell: Kostnader knyttet til tilsyn og kontroll, samt veterinær vaktordning

Tilsyn og kontroll	Omfang	Kostnad
Tilsyn og kontroll via dyrevernemndene	50 besøk à ca 4000 kr	200 000 kr
Veterinær vaktordning.	300 konsultasjoner à 2 timer	240 000 kr
Tilsyn på meldepliktige sykdommer	5 gårder pr år à 3 ca dagsverk	48 000 kr
Sum tilsyn og kontroll		500 000 kr

Når vi har en fordelingsnøkkel der pelsdyrnæringa skal betale 15 % av totalkostnaden for ikke matproduserende dyr, d.v.s. en avgift på kr 47,- tonn ferdigfôr tilsier dette en total kostnad på kr. 2,8 millioner. Når vi summerer dette finner vi ikke samsvar mellom den kostnadsdekning vi ser det er behov for og den meget høye avgiften vi skal betale for tilsyn og kontroll av dyrevern og avl, samt veterinær vaktordning, som ligger i forslaget.

Vurdering av gebyr

For landets 11 førkjøkken føles en avgift på 262 000 kr (4 kr per tonn * 60 000 tonn + 2 000 * 11 stk) som urimelig høy. Svært mange av førkjøkkene har ikke hatt veterinærinspeksjon eller kontakt med veterinærmyndighetene på mange år. Noen få har hatt en til to kontroller/godkjenninger pr år. En vil anslå 2 dagsverk per førkjøkken som et årlig behov og en får da følgende regnestykke.

Tabell: Kostnader ved behandling av søknader og utstedelse av attester o.l

Gebyr	Omfang, snitt pr år	Kostnad
Kontroll av fôr og fôranalyser i dag utført av Landbrukstilsynet	11 kjøkken à ca 3 dagsverk	106 000 kr
Søknader, utstedning av attest, inspeksjon og lignende	11 kjøkken à ca 2 dagsverk	71 000 kr
Sum gebyr		177 000 kr

Skjev fordelingsnøkkel

Slik det legges opp til i høringsnotatet vil pelsdyrnæringa måtte betale 15 % av avgiftene som skal dekke kostnadene til kontroll og tilsyn med alle ikke matproduserende dyr, en prosentsats vi finner urimelig høy. Denne avgiften skal brukes til oppfølging og kontroll av dyr og dens eiere. Gjennom Stortingsmelding nr. 12 2002/03 vet vi at det i Norge i dag er drøye 500 000 hunder og 400 000 katter, i tillegg til en mengde andre store og små selskapsdyr. Det finnes dermed flere hundre tusen eiere av dyr som jevnlig benytter veterinærfaglig kompetanse, mot 720 pelsdyrprodusenter som sjelden har behov for veterinærfaglig konsultasjon. En avgift på 47 øre/kg tørrfôr til selskapsdyr tilsier et marginalt prishopp på fôret til kjøpersterke dyreeiere. En familie med en normalt stor hund kun vil få en økt fôringsutgift på 40 kroner i året grunnet nytt avgiftsnivå. For pelsdyrbønder vil 4,7 øre/kg våtfôr tilsi et prishopp på mellom 3 til 5 % til en pelsdyrbonde som lever av å selge sin produksjon i et sterkt konkurranseutsatt marked. Politisk er avgiften ment å være rettet mot forbrukeren og ikke bonden. For selskapsdyr og kjøledyr vil dette være riktig, mens for pelsdyrnæringa blir det bonden. Når varen blir solgt på det åpne verdensmarkedet gjennom auksjoner er det ikke mulig å få overført kostnaden til kundene.

Førkostnadene utgjør største utgiftspost

For pelsdyrbøndene utgjør utgiftene til fôr mellom 80 og 90% av de variable kostnadene. På et middels familiebruk med 200 blårevtisper (forbruk på 130 tonn fôr) utgjør den foreslåtte avgiften en årlig merkostnad på 6100 kroner. For alle pelsdyrgårder i Danmark betales et kommunalt gebyr på kr. 1300. I tillegg pålegges hver reveoppdretter et gebyr på 1045. Minkoppdretterne pålegges ikke dette gebyret. I Sverige er gebyrene på et tilsvarende nivå.

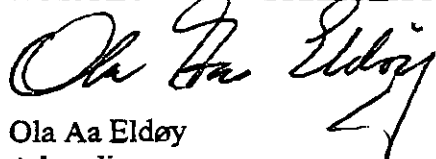
De danske og svenske pelsdyrgårdene er vesentlig større enn de norske. Dette gebyr- og avgiftsnivået vil derfor ha en mindre betydning per enhet sammenlignet med forslag til norsk avgiftsnivå. Dette vil gi en merkbar konkurransevridende effekt.

Konklusjon

Vi har gjennom forannevnte vurderinger vist det sannsynlige aktivitets- og kostnadsomfang det nye mattilsynet vil ha overfor norsk pelsdymæring. Disse vurderinger må etter vår oppfatning , resultere i et endret gebyr- og avgiftsnivå for våre yrkesbrødre. Nivåene må bli i samsvar med sammenlignbare produksjoner nasjonalt, og tilsvarende internasjonalt i forhold til våre konkurrenter i Norden.

Med hilsen

NORGES PELSDYRALSLAG

Ola Aa Eldøy
Adm. dir.

Hans Åge Kulbotten
Seksjonssjef